

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
DYDDIAD:	26 Mai 2015
PWNC:	Presenoldeb mewn Cynhadledd o'r enw "Llwyddo drwy Gydweithio – Rhannu Atebolrwydd i'r Cyhoedd yng Nghymru"
AWDUR YR ADRODDIAD: Ffôn: E-bost:	Geraint Wyn Roberts (Swyddog Sgriwtini) 01248 752039 gwrce@ynysmon.gov.uk

1.0 ARGYMHELLIAD

1.1 Nodi'r wybodaeth sydd yn yr adroddiad.

2.0 RHESWM.

2.1 Yn ei gyfarfod diwethaf, cytunodd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol y byddai adroddiad byr yn gael eu gyflwyno ar gynhadledd a fynychodd Cadeirydd y Pwyllgor a'r Swyddog Sgriwtini yn Llandrindod ar 27 Mawrth 2015 o'r enw "Llwyddo drwy Gydweithio – Rhannu Atebolrwydd i'r Cyhoedd yng Nghymru".

2.2 Trefnwyd y gynhadledd gan gynrychiolwyr Llywodraeth Leol (Cynghorau Caerffili, Caerdydd a Sir Fynwy), y Ganolfan ar gyfer Sgriwtini Cyhoeddus, Canolfan Fusnes Caerdydd a Llywodraeth Cymru. Pwrpas y digwyddiad oedd i amlygu'r canlynol:

- Y Papur Gwyn ar Ad-drefnu Llywodraeth Leol: Grym i Bobl Leol
- Y cysylltiad rhwng sgriwtini ac archwilio, arolygu a rheoleiddio allanol
- Sgriwtini ar y cyd.

2.3 Ceir crynodebau ar y pwyntiau bwled uchod fel a ganlyn:

Y Papur Gwyn ar Ad-drefnu Llywodraeth Leol: Y Grym i Bobl Leol

Yn y papur gwyn, nodir cynigion Llywodraeth Cymru ar gyfer ad-drefnu democratiaeth leol, swyddogaethau aelodau etholedig ac uwch swyddogion, a chydnyddiaeth iddynt, gwelliannau corfforaethol, perfformiad gwasanaethau, sgriwtini, archwilio, arolygu a rheoleiddio. Mae'r papur gwyn yn rhoi sylw i nifer fawr o faterion (mae rhai ohonynt yn dechnegol) a daeth y cyfnod ymgynghori i ben ar 28 Ebrill 2015. Cafwyd diweddariad ar lafar ar y sefyllfa gyfredol yn y gynhadledd.

Y cysylltiad rhwng sgrwtini ac archwilio, arolygu a rheoleiddio allanol

Yn Ebrill 2014, comisiynodd Llywodraeth Cymru brosiect dan ei Gronfa Datblygu Sgrwtini i ddatblygu gwaith ymchwil a wnaed yn flaenorol ar sut y gallai sgrwtini mewnol mewn llywodraeth leol gael cysylltiad mwy effeithiol gyda chyrff archwilio arolygu a rheoleiddio allanol (AIR) yng Nghymru. Arweiniwyd y brosiect gan Gyngor Dinas Caerdydd a chylchredwyd papur ar y mater i gynrychiolwyr yn y gynhadledd. Yn y papur, nodwyd y pedwar prif faes a ganlyn ar gyfer trafodaeth:

1. Sgrwtini ac AIR gan adeiladu ar adroddiadau'r naill a'r llall.
2. Gwella cyfathrebu ac ymgysylltiad rhwng AIR a sgrwtini.
3. Cefnogi datblygiad cymwyseddau aelodau sgrwtini.
4. Cefnogi sgrwtini yn ei rôl o ran hunanasesiad mewn llywodraeth leol.

Byddai syniadau ymarferol yn codi o'r trafodaethau yn y gynhadledd yn cael eu casglu gan Gyngor Dinas Caerdydd er mwyn ffurfio pecyn cymorth a fyddai ar gael yn rhad ac am ddim i gynorthwyo Cynghorau Cymru i sefydlu cysylltiadau effeithiol.

Sgrwtini ar y cyd

Cafodd llawlyfr o'r enw "Cyd-graffu Fesul Cam" ei lansio yn y gynhadledd. Cynhyrchwyd y llawlyfr gan Ysgol Fusnes Caerdydd ar ran Cynghorau Caerffili, Blaenau Gwent a Sir Fynwy, a chafwyd grant o Gronfa Sgrwtini Llywodraeth Cymru. Dosbarthwyd nifer gyfyngedig o lawlyfrau (dau fesul Cyngor). Yn y llawlyfr, cafwyd canllawiau o ran sgrwtini ar y cyd rhwng timau sgrwtini'r Cynghorau neu sgrwtini ar y cyd rhwng timau sgrwtini cynghorau a sefydliadau partner.

Cyflwynwyd tair enghraifft o sgrwtini ar y cyd a gydnabyddir fel arfer dda

Enghraifft 1: Llifogydd yng Ngwlad yr Haf

Sefydlodd Cyngor Dosbarth Gwlad yr Haf weithgor trawsbleidiol ac arno ddau aelod etholedig o chwe awdurdod (5 awdurdod dosbarth ac un sirol). Gan gymryd arnynt statws gweithgor anffurfiol, roedd modd iddynt weithredu heb orfod rhyddhau rhaglenni 5 niwrnod ymlaen llaw (fel sy'n berthnasol yn Lloegr yn unig). Cynhaliwyd Uwch Gynhadledd Llifogydd ar gyfer Gwlad yr Haf i gasglu ynghyd syniadau ar sut i wella'r sefyllfa yn y dyfodol.

Enghraifft 2: Trais yn y Cartref

Sefydlodd Rhondda Cynon Taf weithgor ac arno gymysgedd o aelodau a chynrychiolwyr o blith partneriaid. Cynhaliodd y grŵp adolygiad o drais yn y cartref (yr

oedd ei gyfrifoldeb yn croestorri gyda'r Bwrdd Gwasanaeth Lleol) gan sefydlu blaenoriaethau yr oedd angen gweithredu arnynt.

Enghraifft 3: Rheoli Gwastraff

Daeth Cyngor Dinas Caerdydd â 5 Cyngor at ei gilydd i sgrwtineiddio partneriaethau yn y maes rheoli gwastraff. Cafodd gefnogaeth dîm prosiect yn cynnwys swyddogion amser llawn a dau aelod o bob Cyngor. Yn ychwanegol at hyn, penodwyd ymgynghorwyr cyfreithiol, technegol ac ariannol allanol i ddarparu cyngor arbenigol. Arweiniodd hyn at greu Panel Sgrwtini ar y cyd o'r enw Prosiect Gwyrdd ym mis Rhagfyr 2009 a chafwyd adroddiad gan y Panel yn 2012.

3.0 CASGLIAD

- 3.1 Roedd hon yn gynhadledd llawn gwybodaeth a oedd yn ymwneud â nifer o feysydd. Bydd y Cadeirydd yn bresennol yn y cyfarfod i ateb unrhyw gwestiynau a all godi mewn perthynas â'r gynhadledd.

Awdur: Geraint Wyn Roberts
Teitl y Swydd: Swyddog Sgrwtini
Dyddiad: 15 Mai 2015